

Jaargang 2023, Nummer 4, 21 december 2023

Welkom bij de RDA-nieuwsbrief, alweer de allerlaatste van dit jaar. Vlak voor de feestdagen, op de drempel van 2024, kijken we in deze editie graag nog even met u terug op de afgelopen maanden.

Meer aandacht nodig voor dierenwelzijn in klimaatbeleid

Het veranderende klimaat en de maatregelen die we nemen om de opwarming van de aarde tegen te gaan, beïnvloeden het welzijn van dieren in de veehouderij. In de zienswijze 'Laat dierenwelzijn niet ondersneeuwen' signaleert en agendeert de RDA knelpunten voor productiedieren die worden veroorzaakt door de klimaatproblematiek. Dierenwelzijn krijgt in beleidsplannen tot nu toe te weinig aandacht, vindt de Raad.

Het klimaatbeleid voor de veehouderij moet niet alleen zijn gericht op de huidige vorm, maar juist ook op een dierwaardige veehouderij. Daarbij kan worden gedacht aan structurele aanpassingen van huisvestingssystemen, maar bijvoorbeeld ook aan transportmiddelen, waterkeringen en fokdoelen. Bij het streven naar een duurzaam voedselsysteem hebben ook ketenpartijen en stallenbouwers een belangrijke rol.

Het ligt voor de hand dat de rijksoverheid de regie neemt bij de afstemming van het landelijke klimaatbeleid op de aanstaande herziening van de EU-dierenwelzijnswetgeving en op de beoogde nationale wetgeving voor een

dierwaardige veehouderij. Dit geldt ook voor de coördinatie van de beleidsuitvoering door provincies en gemeenten.

De Raad gaat graag in gesprek met de meest betrokken partijen over het uitwerken van de oplossingsrichtingen.

Podcast

In de nieuwste aflevering van de 'Dierenraad podcast' gaan raadslid Gé Backus (tot voor kort directeur van Connecting Agri & Food) en Jong RDA-lid Lisanne Stadig (beleidsmedewerker Veehouderij bij de Dierenbescherming) met elkaar in gesprek over de zienswijze 'Laat dierenwelzijn niet ondersneeuwen'. Luister [hier](#) naar de aflevering.

[Lees hier de zienswijze](#)

Maatschappelijke dialoog over de wolf

De wolf is terug in Nederland. Op zo'n tien plekken in het land leven roedels of wolvenpaartjes. De terugkeer van de wolf roept vragen op. Is er ruimte voor de wolf in Nederland? Hoe kunnen we samenleven met wolven? Hierover is RDA [op verzoek van demissionair minister Van der Wal](#) voor Natuur en Stikstof een maatschappelijke dialoog gestart. De uitkomst van deze dialoog wordt gebruikt voor het advies van de RDA aan de minister over de positie van de wolf in Nederland.

De RDA organiseert in totaal vijf bijeenkomsten verspreid door het land. Twee bijeenkomsten met landelijke organisaties die betrokken zijn bij wolven en drie lokale bijeenkomsten in de regio. Voor de dialoogsessies zijn organisaties en mensen uitgenodigd die te maken hebben met wolven, zoals belangenorganisaties, actiegroepen en bewoners in gebieden waar wolven voorkomen.

Eind september zijn (landelijke) organisaties met elkaar in gesprek gegaan over wolven in Nederland, tijdens de eerste dialoogsessie. Inmiddels zijn er ook drie lokale/regionale sessies geweest in Austerlitz, Dwingeloo en Elspeet.

Meer informatie over het dialoogtraject vindt u [hier](#).

Resultaten publieksenquête over dierentuinen

Hoe wordt er in Nederland gedacht over dierentuinen? De RDA liet een publieksenquête uitvoeren en neemt de resultaten daarvan mee in de zienswijze 'Dierentuin van de Toekomst'. Die wordt in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.

Dierentuinen in Nederland kunnen rekenen op een groot draagvlak. 70 procent van de Nederlanders staat er positief tegenover. Dit blijkt uit het [publieksonderzoek van Kantar Public](#) dat is uitgevoerd onder ruim 2000 Nederlanders. 7 procent van de mensen staat negatief tegenover dierentuinen.

Met name Nederlanders tussen de 18 en 34 jaar zijn in de afgelopen tien jaar negatiever gaan denken over dierentuinen.

Blik op de toekomst

Op de vraag 'Hoopt u dat er in de toekomst nog dierentuinen zijn in Nederland?', antwoordt 62 procent bevestigend. Daarnaast geeft 29 procent aan wel een toekomst te zien voor dierentuinen, mits er veranderingen plaatsvinden. Uit de enquête blijkt dat 1 op de 10 Nederlanders liever geen toekomst voor dierentuinen ziet.

De resultaten van het publieksonderzoek zijn eind oktober besproken in een besloten sectorbijeenkomst met professionals uit de dierentuinsector. Een verslag van deze bijeenkomst kunt u [hier](#) lezen.

Terugkijken: webinar 'Plezier voor mens én dier?'

In oktober organiseerde de RDA een webinar naar aanleiding van de zienswijze '[Plezier voor mens én dier?](#)' die de RDA op eigen initiatief opstelde en in het voorjaar heeft uitgebracht.

Tijdens het webinar werd de zienswijze kort toegelicht door forumvoorzitter Ruud Tombrock en forumlid Bas Rodenburg. Hierna ging presentator Margreet Reijntjes met tafelgasten Guusje ter Horst (Sectorraad Paarden), Jet Bakels (Immaterieel erfgoed) en Maarten Reesink (Universiteit van Amsterdam) in gesprek over de toekomst van dieren in sport, ontspanning, traditie en vermaak.

[Bekijk hier de uitzending](#)

Jong RDA

Jong RDA heeft vier nieuwe leden verwelkomd: [Marijke Algra](#) (promovenda Universiteit Utrecht), [Jesse Otten](#) (beleidsmedewerker Dibevo), [Jamal Roskam](#) (onderzoeker Wageningen Economic Research) en [Kiki Streng](#) (promovenda Wageningen University & Research). Dorien Eppink, Sophie Snaas-Alders en Reina Sikkema hebben onlangs afscheid genomen van Jong RDA. Bedankt voor jullie inzet!

Jong RDA-lid Wim Smit heeft voor onze website [een blog](#) geschreven over zijn vriend, de Spaanse windhond Gerard. Smit heeft een achtergrond in psychobiologie en ethiek. Deze thema's komen bij hem samen in de dierethiek. Momenteel werkt hij als filosofiedocent bij het Sint Oelbert Gymnasium in Oosterhout.

Met onze weblogs streven we ernaar om mensen aan het woord te laten met diverse ideeën en visies op de positie van het dier. De blogs worden op persoonlijke titel geschreven en geven niet per se de mening van de Raad weer.

Meer weten over Jong RDA? Ga dan naar [de website](#).

Fijne feestdagen!

In maart 2024 verschijnt de volgende nieuwsbrief. In de tussentijd kunt u op de hoogte blijven van onze adviezen, opinies en werkzaamheden via onze [website](#) en [LinkedIn](#).

Copyright ©2023, Raad voor Dierenaangelegenheden. Let op, het is niet mogelijk om op deze e-mail te reageren. U ontvangt deze nieuwsbrief ieder kwartaal omdat u zich heeft ingeschreven. Heeft u een vraag aan ons of wilt u zich uitschrijven? U kunt dan een mail sturen naar info@rda.nl